

ГАЗЕТА
ВETERANІВ ВІЙНИ

З нами Правда, з нами Справедливість, з нами Чесність і Честь

Третій Тост

2025 рік

КВІТЕНЬ

№ 4 (772)

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ» ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ БОЙОВОГО ДОСВІДУ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННІ ПІДГОТОВКИ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ

Верховна Рада України **постановляє**:
1. Пункт 1 частини п'ятої статті 3 Закону України «Про основи національного спротиву» (Відомості Верховної Ради України, 2021 р., № 41, ст. 339; 2024 р., № 31, ст. 229) викласти в такій редакції:

“1) сприяння набуттю громадянами України готовності та здатності виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, у тому числі на основі бойового досвіду учасників бойових дій, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України”.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через один місяць з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом одного місяця з дня опублікування цього Закону:

1) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

2) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

3) забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України **В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ**.

м. Київ, 26 березня 2025 року. № 4331-IX.

ВETERANИ ГОТУВАТИМУТЬ громадян до національного спротиву

Верховна Рада України ухвалила зміни до Закону України «Про основи національного спротиву», що дозволяють залучати ветеранів і ветеранок війни до організації та здійснення заходів із підготовки громадян до національного спротиву.

ВРАХОВУЮЧИ їхній бойовий досвід, це сприятиме підвищенню рівня оборонної підготовки громадян і зміцненню національної безпеки нашої країни.

Відповідний законопроект №9421 підтримали 267 народних депутатів України у другому читанні та в цілому. Документ набуде чинності через місяць з дня його офіційного опублікування.

Зміни передбачають також розширення кола суб'єктів, відповідальних за початкову загально-військову підготовку громадян. До цього процесу активно залучатиметься Міністерство у справах ве-

теранів України. Підготовка проходитиме у закладах середньої освіти та літніх таборах.

Залучення ветеранів і ветеранок до підготовки громадян до національного спротиву є важливим кроком для зміцнення обороноздатності України. Їхній бойовий досвід сприятиме підвищенню рівня військової підготовки громадян, розвитку патріотизму серед молоді та загальному посиленню національної безпеки. Це рішення забезпечить можливість передачі знань і навичок, що є особливо актуальним в умовах сучасних викликів.

СКООРДИНОВАНА Й ЗРОЗУМІЛА СИСТЕМА ПІДТРИМКИ

Під головуванням міністра Кабінету Міністрів України Олега Немчинова і міністра у справах ветеранів Наталії Калмикової відбулося засідання Координаційного штабу з питань реалізації Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року.

ЦЕ ВЖЕ ДРУГЕ засідання консультативно-дорадчого органу уряду, що покликаний забезпечити в умовах воєнного стану належну координацію дій міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, військових формувань під час реалізації державної ветеранської політики у відповідних сферах, з урахуванням пріоритетів і можливостей.

На засіданні Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство освіти та науки України і Міні-

стерство внутрішніх справ України представили свої відомчі плани з реалізації Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та Стратегії формування системи повернення з військової служби до цивільного життя на період до 2033 року.

Учасники зустрічі обговорили напрями, які необхідно додатково передбачити в інтересах ветеранів і ветеранок.

(Закінчення на 2-й стор.)

НЕОДМІННО ЗЛО ВІДСТУПИТЬ І ЖИТТЯ ПЕРЕМОЖЕ

Привітання Президента України з Великоднем

Дорогі українці! Дорогі українки!

Сьогодні дуже особливий день, якого ми завжди так чекаємо, який відзначають мільйони людей. Великдень. День, що є променем світла – особливо яскравого й сильного в часи, коли чорні хмари прагнуть затьгнути наше небо. День, що дає всім нам надію й нагадує: зло має свою годину, а Бог має свій день. Це один із сенсів, що закладено в історію Христа. Про його земні страждання й смерть та про його воскресіння, про те, що рано чи пізно, але неодмінно зло відступить і життя переможе.

Сьогодні ці слова знаходять відгук у кожному українському серці. І зміцнюють нашу віру, яка попри все не згасає 1152 дні повномасштабної війни.

(Закінчення на 2-й стор.)

Войни-«афганці» – українській армії

ПРОДОВЖУЄМО ДОПОМАГАТИ

Волонтерський центр «Патріот» Тернопільської обласної Спільки ветеранів Афганістану вчоргове відправив допомогу українській армії на передову.

ДЛЯ ПІДРОЗДІЛУ воїнів-гранатометників, що воюють на Запорізькому напрямку, допомогли придбати позашляховик Nissan, ветеран-«афганець» Ігор Тарас перегнав його з Німеччини до Тернополя, де зробили профілактику – замінили масла, фільтри, ремні, акумулятор, заварили вихлопну трубу, завантажили автомобіль маскувальними сітками, продуктовими наборами, засобами особистої гігієни, енергетичними батончиками ручної роботи та всім необхідним, чого потребують наші військові.

Автомобіль перегнав у свій підрозділ на фронт наш друг і бойовий побратим Віталій Довгий, який саме в цей час перебував у короткостроковій відпустці. Саме він на цьому «сталевому коні» вже сьогодні виконує бойові завдання на фронті.

Щира подяка за допомогу благодійному фонду «Ангел добра» і Любові Кузів, волонтерам ГО «Козацько-десантний рій» і Володимиру Мосейку, ветеранам-«афганцям» – це Ігор Тарас, Роман Лотецький, Роман Фандзига. Вдячні всім небайдужим, хто не стомився допомагати українському війську.

Продовжуємо допомагати заради миру і спокою в Україні!

Василь КОГУТ, перший заступник голови Тернопільської обласної організації УСВА.

ЗАХИСНИКАМ ХЕРСОНА

На заклик Херсонської обласної організації УСВА мешканці Херсона зібрали чергові набори необхідних речей, це спальні мішки, матраци, каріматки, предмети особистої гігієни, продукти харчування, дитячі малюнки, листи та обереги, які були передані безпосереднім захисникам міста, серед яких є і наші воїни-«афганці».

ХЕРСОН за три з лишком страждань, починаючи з окупації міста, подолання наслідків підтриму Каховської ГЕС та продовжуючи і досі виживати під постійними обстрілами всіх видів озброєння. Завдяки Збройним силам України місто було деокуповано та продовжує стійко триматись у цих важких умовах.

Руйнуються стіни будинків, плавиться метал, горить і здригається земля – а люди, мирні жителі Херсона, і досі є незламними у своєму прагненні жити й підтримувати життя нашого міста. Більшості з цих людей самим необхідна допомога в елементарних речах, але вони, перебуваючи в

цих важких умовах, розуміють наскільки важче нашим захисникам і захисницям.

Слава Україні! Слава захисникам! Слава незламному Херсону!

Віктор КІРЄЄВ, голова Херсонської обласної організації УСВА.

Передплата

Побратиме, це наша з тобою газета!

Газету Української Спільки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) «ТРЕТІЙ ТОСТ», де друкуються законодавчі матеріали з питань соціального захисту сімей загиблих військовослужбовців, інвалідів війни, учасників бойових дій, юридичні консультації, матеріали про життя і роботу організації УСВА (територіальних, місцевих, районних), спогади, проза і поезія, можна передплатити у пунктах приймання передплати.

Оформити передплату з поточних місяців також завжди можна до 16 числа (включно) кожного місяця, що передуює передплатному.

Мінімальний передплатний період – один місяць.

Вартість передплати на місяць – 36 грн (вартість з доставкою – 16 грн, приймання передплати – 20 грн), на три місяці – 68 грн, на шість місяців – 116 грн.

Наш індекс – 30224.

Підтримуйте газету воїнів-інтернаціоналістів «Третій тост» своєчасною передплатою.

НАГОРОДИ ДОБРОВОЛЬЦЯМ

У важкий для всіх нас час добровольці, серед яких і ветерани – учасники бойових дій на території інших держав, підтримали й посилили українську армію. У День українського добровольця країна вшанувала своїх героїв.

ВІДПОВІДНО до Постанови Верховної Ради України від 17 січня 2017 року № 1822 «Про встановлення Дня українського добровольця» щороку 14 березня відзначається День українського добровольця для вшанування учасників добровольчих формувань, які брали участь у Революції Гідності, АТО/ООС і сьогодні у російсько-українській війні безпосередньо беруть участь в здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії російської федерації, захисті територіальної цілісності, недоторканості і незалежності України.

День добровольця встановлено з метою вшанування мужності та героїзму захисників незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, сприяння подальшому зміцненню національно-патріотичного духу у суспільстві, посиленню суспільної уваги та турботи до добровольців.

За поданням правління Дніпро-

петровського обласного об'єднання ветеранів Афганістану УСВА, голова Дніпропетровської обласної ради відзначив учасників бойових дій на території інших держав, які добровільно, за покликом душі, совісті і серця влилися в лави Сил оборони України для її захисту від повномасштабної військової агресії російської федерації, активістів обласного об'єднання ветеранів Афганістану, заохочувальною відзнакою – Почесною Грамотою Дніпропетровської обласної ради.

Вітаємо захисників України зі святом: Іжевського Віктора Івановича (Павлоград), Степанкіна Сергія Петровича (Піщанська сільська ОТГ), Стороженка Олексія Вячеславовича (Верхньодніпровська міська ОТГ), Шевченка Володимира Володимировича (Кривий Ріг), Шеремета Сергія Леонідовича (Дніпро), Шохіна Сергія Володимировича (Дніпро).

Віктор ВОЛОШИН,
голова Дніпропетровського
обласного об'єднання ветера-
нів Афганістану УСВА.

Зверніть увагу

ДІЯТИ ВАРТО!

Український ветеранський фонд Мінветеранів приймає заявки на конкурс «Варто діяти», який реалізується у партнерстві з Kernel і SKELAR. За умовами конкурсу ветерани, члени їхніх сімей та рідні загиблих захисників і захисниць України зможуть отримати від 500 тисяч до 1,5 мільйона гривень на втілення своїх бізнес-проектів.

«ВАРТО ДІЯТИ» — назва нової грантової програми з підтримки ветеранського підприємництва від Українського ветеранського фонду. Конкурс, до реалізації якого долучилися компанії Kernel та SKELAR, стартував 11 квітня. Заявки прийматимуть до 28 квітня 2025 року (до 18:00 за київським часом), а переможців оголосять 17 червня.

Розмір грантів становить від 500 тисяч до 1,5 мільйона гривень. У пріоритеті програми — проекти, під час реалізації яких буде створено додаткові робочі місця.

Окрім того, фінансування на втілення своїх ідей переможці отримають від партнерів конкурсу. Зокрема, Kernel додатково підтримує реалізацію найцікавіших ініціатив від учасників із громад, де працює компанія. А проекти зі сфери IT зможуть отримати додаткові кошти і менторську підтримку від SKELAR.

Подавати заявки на конкурс можуть:

- ветерани, члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни та члени сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України, які зареєстровані як фізичні особи-підприємці;

Український ветеранський фонд – державний провайдер сервісу реінтеграції ветеранів до продуктивного цивільного життя; установа в сфері управління Міністерства у справах ветеранів України. Фонд уже підтримував 1130 бізнесів ветеранів і їхніх рідних. А переможці конкурсних програм ВАРТО на втілення своїх проектів отримали майже 500 мільйонів гривень.

Kernel – найбільший експортер зернових з України, провідний світовий виробник та експортер соняшникової олії. На частку компанії припадає 9% світового експорту соняшникової олії. Свою продукцію Kernel постачає до 60 країн. Крім того, компанія серед лідерів продажу бутильованої соняшникової олії в Україні (торгові марки «СТОЖАР», «Щедрий Дар»).

SKELAR – український венчур-білдер, що будує міжнародні tech-бізнеси за правилами світу венчурних інвестицій. Команда налічує понад 1000 спеціалістів у розробці, продукті, аналітиці, маркетингу та інших напрямках. У портфелі компанії – десяток бізнесів у різних нішах від EdTech до маркетплейсів. SKELAR визнаний ТОП-1 IT-роботодавцем в Україні у своїй категорії за версією DOU.

НЕОДМІННО ЗЛО ВІДСТУПИТЬ І ЖИТТЯ ПЕРЕМОЖЕ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Кожен із нас переживав такі миті. Коли дуже боляче, дуже важко й коли ти запитуєш: «Боже, за що це нам? Удари, вибухи, постріли, усе це лихо, усе це зло. Як можна вбивати десятки людей у Сумах у Вербну неділю? Невже ти не бачиш, Боже? Як били по дитячому майданчику в Кривому Розі. Як щодня палають Харків, Дніпро, наша Одеса, десятки інших наших міст. Коли це скінчиться? І тишу почує наша земля, наші люди, наші діти. Як після всього, що ми проходимо, не втратити віри?»

І коли розум не знаходить відповіді на ці запитання, тоді ти починаєш прислухатися до свого серця. І щось невидиме, але дуже сильне всередині тебе не дає опустити рук. Підкаже, де знайти світло, щоб не заблукати.

І потім ти бачиш людей навколо. Вдивляєшся в очі рідних, обличчя близьких, відчуваєш обійми, відчуваєш підтримку і знайомих, і незнайомих людей. Підтримку українців, українок. І ти розумієш, що ти з ними однакових цінностей. І саме цінності є тим, що всіх нас об'єднало абсолютно не випадково, об'єднало в перший день війни та єднає досі. Це воля, витримка. Небадужість і людяність. Ось це і є Бог. Це його прояв. Він – у наших людях. І тому в людях – світло. Тому в людях – сила.

У кожному вчинку, у кожному маленькому кроці на важкому шляху і в кожному слові підтримки, в кожному слові: «Як ти?», «Чим допомогти?», «Бережи себе».

Ми знаємо, що захищаємо. Знаємо, за що боремось. За кого й заради кого. І тому кожного разу, хоч би як важко нам було, ми все одно не втрачаємо віри. Бо ця віра – одне в одного. У тих, хто стоїть поруч із тобою. В українців. В українок. Віра в те, що зло має свою годину, а Бог має свій день.

Дорогий народе!

Нехай цей день настане. Година зла скінчиться. Прийде день життя. День миру. День України. День довжиною в століття. І ми зможемо знову зібратися разом. За одним столом. У мирний Великдень. Коли нам усім буде тепло, буде спокійно, затишно в душі й, звісно, смачно. Коли буде так, як це має бути.

Ми хочемо цього всі 1152 дні. Ми єдині в цьому. Щодня й особливо сьогодні, коли українці всіх христ-

янських конфесій відзначають Великдень в одну дату. Разом. Ми разом боремось за Україну. І разом молимося за Україну.

За тих, хто на Пасху не може бути поруч із рідними. За тих, хто на передовій, із побратимами. За наших бійців, воїнів світла. Ми просимо Бога захистити тих, хто захищає нас. Зміцнити волю тих, хто зараз у неволі. За наших полонених, за всіх, хто має повернутися додому.

Ми просимо допомогти всім тим, хто присвячує своє життя допомозі ближнім. Берегти заступництвом тих, хто своєю щоденною працею береже Україну. Нехай Бог охороняє всіх, хто рятує, лікує, навчає.

Ми молимося сьогодні за всіх, за наших дітей. За всіх хлопчиків і дівчаток, які заслуговують щасливого дитинства. За наших батьків і матерів, які заслуговують спокійної старості. За всіх наших людей, які заслуговують довгожданого миру.

Дорогі українці!

Наш народ долає дуже важкий шлях. Але я впевнений, ключове слово тут – «долає». І попри все ми кожного ранку знаходимо в собі сили, щоб прокидатись, рухатись, щоб робити своє. Те, що ти можеш. Там, де це потрібно. Для тих, хто цього чекає. І джерелом енергії для нас може стати чимало речей довкола. Усмішка сина чи доньки, голос матері, думки про тих, хто зараз на фронті, чи спогад про того, хто заклав тебе своїм тілом. Ми можемо знайти імпульс до дій у новинах про перемоги наших людей і в нашій культурі, книгах, віршах, музиці. І, звісно, нас надихає символ Великдня та історія Воскресіння Христового. Тому ми точно знаємо: все те каміння, що в нас кидають, не залишиться руїною на нашій землі. Усе каміння, що в нас летить, ми перетворимо на міцний фундамент майбутнього – майбутньої волі, майбутнього миру, майбутнього спогаду про те, що ми пройшли і що нам вдалося. Коли в тяжкі часи вирішальною стає не тільки перемога зброї, а передусім перемога духу. Наша перемога. Нашого духу.

Хай усе це здійсниться.

Хай Бог допоможе нам у цьому.

Хай буде мир. Хай буде Україна.

Христос воскрес!

Воїстину воскрес!

СКООРДИНОВАНА Й ЗРОЗУМІЛА СИСТЕМА ПІДТРИМКИ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

Заступник міністра охорони здоров'я Олександр Порхун окреслив основні напрями роботи відомства, зокрема:

- розширення програм медичних гарантій для надання ветеранам і ветеранкам медичної допомоги та реабілітації у сфері охорони здоров'я;
- створення реабілітаційних відділень у кластерних і багатопрофільних надкластерних закладах охорони здоров'я для ветеранів і ветеранок;
- формування переліку закладів охорони здоров'я, які надаватимуть медичну допомогу пацієнтам з апалічним синдромом і пацієнтам, які потребують довготривалої паліативної допомоги у зв'язку з пораненнями;
- забезпечення доступності послуг із супроводу осіб із психічними розладами на первинному рівні;
- відкриття центрів психічного здоров'я на базі кластерних лікарень;
- розширення мережі Просторів турботи про ветеранів у медичних закладах;
- масштабування безоплатних послуг із зубопротезування та зуболікування;
- створення сприятливих умов

для здобуття медичної освіти ветеранами, зокрема бойовими медиками, та їхнього професійного розвитку.

Заступник міністра освіти і науки Андрій Вітренко презентував ініціативи щодо освітніх можливостей для ветеранів, серед яких:

- спеціальні освітні програми та курси перекваліфікації;
- механізми для спрощеного вступу ветеранів до закладів професійної, фахової передвищої та вищої освіти;
- центри підтримки студентів-ветеранів;
- запровадження гнучкого навчання та дистанційних курсів;
- відновлення навчально-практичних центрів для перекваліфікації військових;
- платформа «Освіта для ветеранів» із понад 1200 освітніми програмами;
- платформа «Професійна освіта онлайн» із 161 онлайн-курсом у 37 категоріях <https://profosvita.online>.

Заступник міністра внутрішніх справ Леонід Тимченко представив ініціативи МВС щодо соціального захисту своїх працівників, зокрема учасників бойових дій та членів їхніх сімей. Серед них:

- проект «Шлях захисника МВС»;

– програми реабілітації через спорт.

Міністр у справах ветеранів Наталія Калмикова говорила про важливість комплексного підходу до реалізації державної ветеранської політики, наголосивши на міждіючій координації та врахуванні потреб ветеранів.

«Ми вже формуємо скоординовану й зрозумілу систему підтримки для ветеранської спільноти, яка включатиме медичні, освітні, соціальні та інші аспекти їхнього життя. Наша мета – забезпечити кожному ветерану гідні умови для повернення до мирного життя і реалізації свого потенціалу. Впевнена, що наша синергія допоможе реалізувати усі програми, що забезпечать гідне повернення до цивільного життя наших захисників і захисниць».

Наступне засідання Координаційного штабу заплановано на третій тиждень травня. Під час нього свої проекти представлять Міністерство цифрової трансформації, Міністерство соціальної політики України, Міністерство економіки України та Національне агентство України з питань державної служби.

Соціальний захист

КОМПЕНСАЦІЯ ВАРТОСТІ РІЧНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ

Кабінет Міністрів України прийняв постанову про реалізацію експериментального проекту Мінветеранів, за яким дітям ветеранів війни, які навчаються на контрактній основі у закладах фахової передвищої або вищої освіти, Мінветеранів сплатити повну вартість за навчання на відповідний навчальний рік.

СПОВІЩЕННЯ про можливість отримати державну допомогу надійде через мобільний застосунок Дія. Потрібно буде лише підтвердити його.

«Ухвалена урядом постанова є першим кроком у реалізації експериментального проекту, спрямованого на підтримку освіти дітей ветеранів й ветеранок, а також дітей полеглих воїнів. Мінветеранів надасть кошти для повного покриття вартості річного навчання на платних місцях у закладах усіх форм власності, незалежно від раніше отриманого ними рівня освіти. Сповідання про надання державної допомоги надійде через застосунок Дія,

його лише потрібно буде підтвердити», – зазначила міністр у справах ветеранів України Наталія Калмикова.

Отримати державну допомогу на оплату навчання зможуть:

- діти, які мають статус члена сім'ї загиблого (померлого) захисника чи захисниці України;
- діти осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- діти учасників бойових дій, визначених у пунктах 19-25 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;
- діти осіб, які мають статус

зниклих безвісти за особливих обставин;

- діти осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особи своєї свободи внаслідок збройної агресії проти України;

- діти осіб, визнаних постраждалими учасниками Революції Гідності.

Діти, які навчаються на контрактній основі, відомості про підставу отримання якої внесені в ЄДЕБО (Єдина державна електронна база з питань освіти), автоматично отримають сповіщення за застосунку Дія. Кошти буде зараховано на спеціальний рахунок закладу освіти. Ті суми, які вже були сплачені, заклад освіти поверне. Зверніть увагу: відомості про те, що студенти мають спеціальний статус, можуть бути надані до закладу освіти для отримання допомоги.

Експериментальний проект реалізується Мінветеранів спільно з Мінцифрою та МОН.

Нова ракета «Барс» належить до класу так званих «ракет-дронів», які вже виробляє Україна. Мова про ракети «Паляниця» і «Пекло» (на фото) Article information.

УПЕРШЕ НАЗВУ «БАРС» згадав публічно міністр з питань стратегічних галузей промисловості Герман Сметанін на заході, присвяченому українській обороні, 11 квітня.

Він зазначив, що 2024 року з'явилося відразу кілька нових зразків ракетного озброєння на противагу тому, що ще два роки тому Україна мала лише одну власну розробку — «Нептун».

«Минулого року в нас з'явилося дуже багато нових виробів, які забезпечили обсяг виробництва у 8 разів більше, ніж 2023 року», — заявив міністр.

Сметанін перерахував назви українських ракет, про які вже раніше публічно повідомлялося. Мова про такі вироби як «Пекло», «Паляниця», «Рута». А також назвав ще одну, про яку раніше не було відомо, — «Барс». Жодних подробиць про неї міністр не надав.

Пояснюємо, що це за ракета.

Масовий виріб

За словами джерел ВВС у владі, українська ракета «Барс» — це розробка не державних, а приватних виробників.

Вона належить до класу так званих крилатих «ракет-дронів», принаймні таку назву їм дала українська влада, заявивши, що це власне ноу-хау.

Такі вироби — це щось середнє між звичайною крилатою ракетою і безпілотником, найчастіше літакового типу, що має не надто велику бойову частину (найчастіше близько 50-100 кг) і малогабаритний турбореактивний двигун, який дозволяє йому швидко долати значні відстані та бути важкою ціллю для ППО.

Запускати такі «ракето-дрони» можуть як з наземних установок, так і з літаків.

«Барс» — найбільш схожий за своїми параметрами з ще одним українським представником цього «сімейства» — ракетою «Пекло», каже співрозмовник ВВС.

Дальність «Барса» складає приблизно 700-800 км. Можна схарактеризувати цей виріб як умовно «Middle Strike», тобто зброя середньої дальності.

Яка ж основна особливість «Барса»?

За даними джерел, ця ракета має суттєву перевагу — можливість масового виготовлення в Україні. Відповідно Сили оборони вже най-

можливість ураження наземних об'єктів.

На День Незалежності України 24 серпня 2024 року Президент України повідомив про перше успішне застосування вітчизняної ракети «Паляниця». Згодом були оприлюднені її зображення і характеристики.

Це «ракета-дрон» з турбореактивним двигуном, яку запускають із наземної установки. Дальність її дії — близько 600 км. Ракета має супутникову та резервну, ймовірно, інерціальну, систему навігації. Виготовляється серійно.

За орієнтовними даними, вага бойової частини «Паляниці» може складати близько 100 кг, а швидкість — 400-500 км/год.

Україна застосовує її для ударів по військових об'єктах вглибині ворожої території, у першу чергу

Українська крилата ракета «Пекло» презентована 6 грудня 2024 року. В той день Силам оборони передали партію цих ракет.

мати «Пеклу» високу точність ураження.

Що стосується ракети «Рута», то на початок грудня, за словами Зеленського, тривали її «успішні випробування».

За попередніми даними, ця «ракета-дрон» має дальність до 300 км й здатна розвивати швидкість близько 500-800 км/год. Може використовуватись не лише для ударних операцій, але й для розвідки.

Ще один аспект ракетної програми, а саме створення української балістичної ракети, майже не висвітлюється.

З початку 2000-х Київ працював над створенням своєї балістики, ведучи розробку оперативного-тактичного ракетного комплексу «Сапсан». Він був закритий в часи Президента Віктора Януковича, але згодом відновлений під експортною назвою «Грім-2» (він же «Грім»).

У 2018 році представили ходовий макет ОТРК, а у лютому 2021 року Міністерство оборони пообіцяло укласти контракт з виготовлення першої дослідної батареї «Сапсану».

На той момент ступінь готовності проекту був близько 80%.

Перша батарея «Сапсану» мала складатися з двох пускових установок, які можуть відстрілювати по дві балістичні ракети, та машини заряджання і двох машин керування.

Передбачалось, що балістична ракета матиме бойову частину близько 480 кг і дальність 280-480 км.

Під час прес-конференції 27 серпня 2024 року Президент Зеленський повідомив про успішне випробування першої української балістичної ракети.

У жовтні він заявив, що «нова українська балістична ракета успішно пройшла льотні випробування». Назву цієї розробки він не оприлюднив.

Радник Президента зі стратегічних питань Олександр Камішин, відповідаючи на запитання ВВС на прес-конференції 11 квітня, відмовився озвучити подробиці щодо української балістики, але наголосив: «У нас є балістична ракета, яка виготовляється серійно і є успішні її застосування. Крапка».

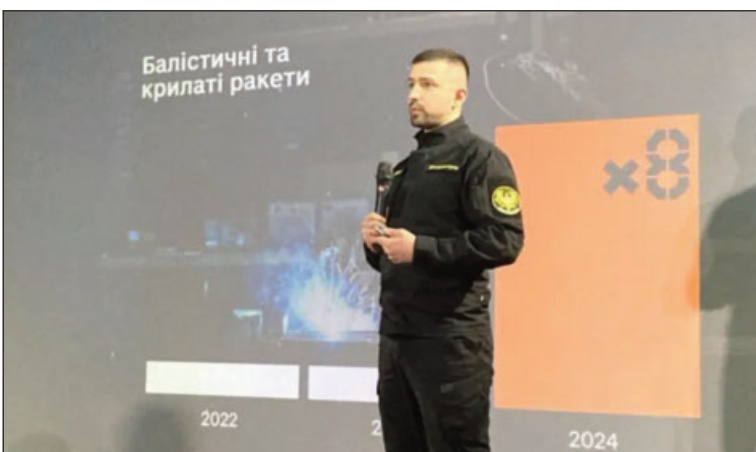
Міністр Герман Сметанін додав, що ця ракета «застосовується щомісяця».

Олег ЧЕРНИШ.

РАКЕТА «БАРС»

ЩО ВІДОМО ПРО НОВУ УКРАЇНСЬКУ РОЗРОБКУ І В ЧОМУ ЇЇ ГОЛОВНА ПЕРЕВАГА

Україна створила нову ракету під назвою «Барс». Довго будь-яка інформація про цю розробку трималась в секреті. ВВС Україна з'ясувала подробиці про цю нову українську зброю.

Очільник Мінстратегпрому Герман СМЕТАНІН звітує про досягнення українського ОПК минулого року. Він каже про стрімке зростання виробництва ракет.

ближчим часом зможуть отримати далекобійний і доволі потужний засіб ураження для регулярних атак вглиб російської території.

Зображення цього виробу відсутні в публічному доступі, так само як і детальні тактико-технічні характеристики (ТТХ).

Українська ракетна програма

Минулого року Україна значно активізувала свою ракетну програму. Ще в серпні Президент Володимир Зеленський наказав спрямувати додаткове фінансування і прискорити виробництво ракетного озброєння. На той час українські виробники працювали відразу над декількома варіантами крилатих і балістичних ракет.

Також глибоку модернізацію проходила найуспішніша українська розробка — протикорабельна ракета «Нептун», що отримала збільшену дальність і

Експортний варіант ОТРК «Сапсан» під назвою «Грім-2» Україна виготовляла для Саудівської Аравії.

Про успішне застосування «Паляниці» Володимир Зеленський повідомив у серпні 2024 року.

мова йде про склади боєприпасів та аеродроми.

На початку грудня 2024 року Київ оприлюднив дані про ще дві розробки — крилаті ракети «Пекло» і «Рута».

Зазначено, що дальність «Пекла» — до 700 км, а швидкість — 700 км/год.

Ймовірно, вона має бойову частину близько 50 кг й просунуту систему наведення, що дозволяє

Ваше здоров'я

МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову, якою затверджено механізм фінансування з державного бюджету для надання розширеного переліку безоплатних медичних послуг ветеранам війни на рівні первинної медичної допомоги.

Цей проєкт запущений у 2025 році спільно Міністерством у справах ветеранів, Міністерством охорони здоров'я та Національною службою здоров'я України (НСЗУ).

Фінансування буде здійснюватися в рамках бюджетної програми КПКВК 1501120, яка передбачена у держбюджеті-2025 на підтримку ветеранів війни та їхніх сімей.

Хто зможе скористатися розширеним переліком безоплатних медичних послуг:

— учасники бойових дій, які звільнені з військової служби;
— особи з інвалідністю внаслідок війни.

Які послуги стануть доступними:

— персоналізоване лікування — розробка індивідуального плану з урахуванням стану здоров'я, хронічних захворювань і групи ризику;
— розширений скринінг — обстеження на стани, пов'язані з наслідками бойових дій;
— психологічна допомога — індивідуальна та групова терапія, когнітивно-поведінкова терапія, програми управління стресом;
— лікування бойових травм та хронічних станів — консультації профільних спеціалістів (ортопеда, невролога тощо);

— реабілітація — відновлення після поранень та хвороб;

— терапія захворювань опорно-рухової системи — артрит, артроз, хвороби суглобів. Нагадаємо, з 4 березня НСЗУ почала прийом пропозицій від медичних закладів щодо укладення договорів у межах цього проєкту.

Хто може подати заявку? До участі запрошуються медичні заклади будь-якої форми власності та ФОПи, які мають ліцензію на провадження медичної діяльності та уклали договір із НСЗУ за пакетом «Первинна медична допомога».

Як подати заявку? Пропозиції у межах пакету «Розширені послуги з первинної медичної допомоги окремим категоріям осіб» приймаються через портал eHealth до 15 жовтня 2025 року.

Міністерство соціальної політики реалізує низку програм у межах Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року. Розповідаємо деталі про ініціативи в сфері підтримки людей з інвалідністю.

СТРАТЕГІЯ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ

В УКРАЇНІ можна безоплатно отримати високоякісні протези та інші засоби реабілітації — для цього Мінсоцполітики постійно вдосконалює та спрощує процес їх отримання. За даними Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю, за перші два місяці 2025 року в межах державної програми протезування 18,6 тис. українців отримали понад 58,5 тис. засобів реабілітації. Зокрема, майже 3,7 тис. осіб забезпечено необхідними протезами та ортезами, загальна кількість яких склала понад 8 тис.

Подати заяву про потребу в засобі реабілітації можна як онлайн, так і особисто через найближчі установи у громаді: Центр надання адміністративних послуг, орган соціального захисту населення або територіальне відділення Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю.

На Соціальному порталі Мінсоцполітики — soc.gov.ua — відповідний сервіс працював 1 січня 2025 року. Зараз ним можна скористатися після проходження оцінювання повсякденного функціонування експертними командами, які замінили застарілі МСЕК. Авторизувавшись на порталі за допомогою КЕП, BankID або Дія.Підпис, можна подати заяву або вже перевірити статус свого звернення.

Щоб розібратися з кожним етапом, від подання заяви і до отримання самого виробу, Мінсоцполітики на початку 2025-го запустило онлайн-платформу protez.msp.gov.ua. Особливістю платформи є те, що на ній зібрана вся актуальна інформація про державну програму протезування та забезпечення іншими допоміжними засобами реабілітації.

ЦЕЙ ПОЛК одним із перших увійшов до Афганістану. Кілька місяців родини членів так званої «обмеженої групи радянських військ» не знали, де їхні рідні. Військовим просто наказали, нічого не пояснивши. І назвали це виконанням міжнародного обов'язку. Але що приховувалося за цим високомовним словосполученням, розуміли одиниці.

«НЕСПОДІВАНО З'ЯСУВАЛОСЯ, ЩО ДАЛЕКО НЕ ВСІ БУЛИ РАДІ БАЧИТИ РАДЯНСЬКИХ СОЛДАТІВ»

Анатолій Васильович тоді теж намагався відганяти думки про те, що їхнє перебування в Афганістані не зовсім виправдане. Але наказ є наказ. Не виконати його він не міг. Тож зосередився на тому, щоб усіма можливими способами зберегти життя своїх підлеглих.

«Я родом із Хмельницької області, Славутський, раніше був Березівський район, село Ставицани. Народився 4 серпня 1944 року в простій селянській сім'ї. З дитинства мені подобалося співати, грати на музичних інструментах: мандоліна, балалайка, гармошка, а потім уже баян.

Коли закінчував школу, померла мама. Ми з батьком залишилися удвох. Зранку треба було встати, батько десь на роботі. Він в мене столяр був, часто їздив у сусідні села щось робити. Тому мені треба було встати рано, розтопити піч, подоїти корову, накормити свиней, курей, гусей, зібрати свою сумочку і за три кілометри йти до школи в село Хвошівка.

Як я став військовим? Брат був військовим. А сусід на три роки старший за мене, поступив у Казанське артилерійське училище, приїхав, каже: «Толю, вступай до нас в училище». Ну, а я б співав, грав, хор – це все моє було. Я організовував і в школі, і в селі. Мріяв про культпросвіту.

А батько каже: «Толю, іди у військове училище, там тебе хоч накармлять і одінуть». Це був 1961 рік. Пішов я у військомат, там дали направлення в Ташкентське танкове училище. Закінчив його. Вчився непогано. І отримав направлення в Прикарпатський військовий округ. Крім бойової підготовки – і художня самодіяльність».

Анатолій завжди був активним, творчим, комунікабельним. Він почав швидко просуватися по сходинках військової кар'єри. А після закінчення Академії бронетанкових військ із золотою медаллю Анатолій Паламарчук став командиром 285-го танкового полку.

Він чітко і ясно пам'ятає 2 січня 1980 року. Того дня Паламарчук отримав наказ привести свій танковий полк у повну бойову готовність, перевести його на новий штат й прибути у підпорядкування Туркестанського військового округу ближче до Афганістану. Хоч про тамтешні події намагалися не говорити, але підполковник відчував, що змінюють місце дислокації вони не просто так:

«Ну, проводимо це відмобілізування, поповнення полку за рахунок частин Московського військового округу і там інші частини. Вантажимося на платформи, солдати в теплушках звичайних, кухня – це все ж із собою треба. Всі запаси полка на три дні.

Прибуваємо. Станція Кокайти, розгрузка. Поставили точку на

В АФГАНІСТАНІ ВІДПОВІДАВ ЗА П'ЯТЬ ТИСЯЧ

Журналістка Українського Радіо Вікторія Будан підготувала матеріал про генерал-майора у відставці Анатолія Паламарчука, який у 1980-і роки командував полком, а потім брав участь у створенні Збройних Сил України.

карті, от там збираємо полк. А тут – степ, пустеля. Тільки суха трава. А якраз вже кінець січня, початок лютого, всякі дощі, а там набагато тепліше. Намети поставили. І перша проблема – треба помити особовий склад. Лазня? А її нема. Знайшли ми вихід. У Термезі вночі з 23 до 4 години міська баня готова приймати наших солдат. Організували ми за графіком. Крім того, що помитися, треба ще білизну випрати. Все це ми організували.

Місяць стоїмо в цій Красній могилі. Бойове злагодження. Виявляється, дуже багато солдатів з автоматом більш-менш, а пістолет практично офіцери – так, а солдати – не дуже. І ще нові кулемети, крупнокаліберні на БМД, у бойових машинах, на бронетранспортерах. Взагалі ніхто толком не стріляв. День і ніч, вибрали місця, де стріляти будемо. Всіх провели через ці заняття.

14 лютого збирає командир дивізії, наказ – з'їздити на марш і в Афганістан. Ми вже відчували, що в Афганістан, тому що поряд. Особливо не було думки, як до цього ставитися. У мене була велика відповідальність: перше – як помити, як накармити хлібом, а потім – як навчити стріляти. Оце було в голові, щоб до чогось бути готовими.

Ми військові, нам що скомандують, те ми робимо. Наказано здійснити марш колоною в район Кундуза. Мені північний Кундуз, точку намалювали. Здійснюємо марш однією колоною. Будемо так казати, 94 танки, колісних, всяких машин піхоти, всяких колісних машин десь близько півтисячі. Колона, якій кінця-краю не видно, а це великі машини з боеприпасом повністю, з паливозаправниками, з продовольством. Це все із собою. Ми прибули в це узакане місце. Я зі штабом прибув. Потихеньку зібрав я до купи своїх...

Уже під час маршу в полку сталися перші втрати. Сержанта Ісаєва ліквідував снайпер, інший боєць загинув через власну необережність. Так склалося, що в Афганістані Анатолій Паламарчук відповідав уже за 5 тисяч особового складу. І це в незнайомій країні, де, як несподівано з'ясувалося, далеко не всі були раді бачити радянських солдатів:

«Ще отримали завдання: в північний Кундуз прибудуть ракетний дивізіон дивізії, артилерійський полк, протитанковий батальйон, батальйон матеріального забезпечення, ремонтновідновлюваний батальйон і ще якийсь там підрозділ. І я старший. Тепер наближається ніч. А ми прийшли, це чужа країна, ми ще толком нічого не знаємо. Це зараз хоч мобільний і так далі, а там тільки військовий зв'язок і більш нічого.

Командир дивізії ставить завдання. То, то, то. Тут ми прибули, розташовуємося. Виставляю ох-

Людина і час

рону, зв'язок: в ті часи котушки, телефони поставили. У кожному батальйоні був двигунчик, два кіловати – освітити намет, де сидить командир і ухвалює рішення. А все решта – темін опустилася. У степу ішак закричав. Ніхто цього не чув.

Ну, пройшла ніч більш-менш нормально. Так, далі що робити? Збираю всіх командирів цих частин. Порадилися, як це зробити правильно. Треба ж і в туалет десь сходити, води напиться. А води нема. У полку тільки одна машина водовозка на базі ЗІЛ-130, яка бере 5 тонн. Поки цю воду везли із собою. А в кожному батальйоні був свій пункт, де готувалась їжа. Були машини, спеціальні кухні.

Розмістилися ми, і тут завдання. Зона відповідальності в мене появилася. Від Кундуза до

були великі склади зброї афганської.

Десь о 5 годині ранку – це початок весни – пролунав вибух. І тут почалися вибухи один за одним. Різний свист. Там були всякі реактивні припаси для літаків. Ці ракети стали літати, осколки на територію падають. Я прибув до штабу полку, там падають осколки, ховатись нікуди. Ці вибухи лунали десь години три, поки все не вибухнуло. На територію полку упало більше 30 всіляких осколків. Ну, мабуть, щастя було на нашому боці, що ніхто не був навіть поранений.

Недалеко від цього складу був також наш полковий склад з боеприпасами. Там були і реактивні запаси полку. На територію цього складу, нашого, також прилетіло багато всяких різних осколків. Але

ликий військовий аеродром біля однойменного міста на південь від перевалу Саланг і на північ від столиці Афганістану.

Анатолій Паламарчук згадує, що було чимало ситуацій, коли військовим з його полку неабияк щастило:

«У нас була клубна машина, яка на базі ГАЗ-66, там апаратура, де можна кіно показувати і транслювати через гучномовці всілякі програми, звернення, музику. Рядовий Дударев і кіномеханік поїхали в один з підрозділів на іншу сторону аеродрому показати кіно, деякі розважальні програми. Приходить Дударев через години дві, весь обірваний, в пилюці. І мені доповідає: «Товаришу полковнику, ми всі живі, а машина підірвалася».

Виявляється, праве колесо від-

Файзабада. Це дуже далеко. Уже було планування, вже всілякі команди організовувались. Групи бойові, які виконували завдання по перевірці маршрутів, за-тримці колон».

БУЛО ЧИМАЛО СИТУАЦІЙ, КОЛИ ВІЙСЬКОВИМ З ПОЛКУ НЕАБИЯК ЩАСТИЛО...

Рік полк Анатолія Паламарчука виконував завдання в північній, прикордонній із СРСР (а нині з Таджикистаном) провінції Кундуз. Потім полк перемістився в іншу провінцію на півночі країни ще на пів року. За цей час Паламарчук, як старший військового містечка, спілкувався із багатьма місцевими мешканцями. Він нагадує, що система влади в тодішньому Афганістані була збудована за радянським зразком:

«Місцеві нас дуже непогано приймали. І з нами дуже нормально спілкувалися. Їхні місцеві органи самоврядування вже були пристосовані під Радянський Союз. Начальник міліції, то в нього обов'язково був радник із Радянського Союзу. Начальник особового відділу, у нього радник, і таке інше. Секретар їхнього райкому, у нього були свої радники.

Потім отримав наказ. 31 грудня і до 5 січня перебазуватись у Баграм. 1981-й вже. На Новий рік ми здійснили марш через Саланг. Цей Саланг був сумно відомий, бо там колона зайшла за машини. Працювали вихлопні гази, а там передня колона зупинилася, і багато було людей, які загинули від того, що не було чим дихати. Не було ще регулювання.

Мій перший батальйон залишився у Файзабаді, а я з цими двома – другим і третім батальйонами – і з усіма іншими частинами підрозділу полку перебрався в Баграм. В Афганістані в Баграмі

наш склад залишився цілий. Ну, каже командир дивізії: «Товаришу полковник, ви народилися в сорочці».

Аби зрозуміти, про що говорить Анатолій Паламарчук, треба пояснити деякі географічні особливості. Місто Файзабад, про яке серед іншого згадує Анатолій Васильович і де залишився один з батальйонів його полку, це центр провінції Бадахшан на півночі Афганістану, яка межувала тоді з Радянським Союзом, а нині з Таджикистаном (де, до речі, є однойменна область).

Паламарчук разом із двома іншими батальйонами пішов на південь через перевал Саланг. Саланг – стратегічний пункт у горах Гіндукуш. Це єдиний наземний шлях, який пов'язує північну частину Афганістану з місцевістю, де розташована столиця – Кабул. Висота перевалу – майже чотири тисячі метрів. Через перевал іде автомобільна дорога, на якій збудовано тунель і багатокілометрові залізобетонні галереї, що захищають магістраль від снігових лавин. Тому зрозуміло, чому люди в автомобілях почали задихатися від вихлопних газів.

Баграм, про який також говорить Анатолій Паламарчук – це ве-

летіло. Кіномеханік, який сидів, зазнав контузії. Дударев прийшов доповісти, що от така ситуація. А кіномеханіка залишив спостерігати за машиною. Відремонтували машину. І далі рядовий Дударев показував нам кіно.

І ще цікавий нюанс. Був такий скрипаль, рядовий Суконник, механік, водій, четвертий танк. Виконували вони завдання по охороні маршруту. І в них було таке: піднімалися на сопку, спостерігали там за дорогою з одного боку, з іншого – виконували завдання. А на вечір спускалися вниз, щоб було більш безпечно спостерігати.

В один із днів цей Суконник спускається на танку вниз, і він, будемо так казати, втратив керування: не спрацювали в нього гальма. І машина покотилася. Його зупинити дуже важко, тому що сила інерції... Там гальма не працюють. А далі за дорогою – невеличкий обрив і річка. І падає у річку танк. Екіпаж вже зрозумів, що треба тікати з цієї машини. Вони повистрибували, а Суконник намагається зупинити машину. І падає в річку.

Люк відкритий, вода одразу захлинула, він винирнув і на берег вибирається, а його вже біжать рятувати. Там пішли піхотинці, було відділення, біжать рятувати його. Він кричить: «Дивіться, там екіпаж, треба рятувати». Говорять, що екіпаж вже на місці, втік. Танк потім витягнули, висушили. Все нормально.

Я навіть не знаю, коли страшно, ситуація така, що готовий до всього. Що буде, те буде. Голова працює, як не самому врятуватися, а як, щоб все було добре там».

У ПОЛКУ ЗА ПІВТОРА РОКИ ДИСЛОКУВАННЯ В АФГАНІСТАНІ ЗАГИНУЛО 22 ЛЮДИНИ

Коли полк Анатолія Паламарчука перебував у Баграмі, у військових було трохи вільного часу. Щоб не витратити його дарма, радянські офіцери і солдати почали будувати там школу для афганських дітей. Перед цим, звичайно, погодили все із місцевою владою та радянським керівництвом:

«У нас уже були деякі запаси цементу, пісок там був, камінь

З дружиною та доньками.

ОСОБОВОГО СКЛАДУ

також. Наші хлопці зробили проєкт невеличкий. Вкопали траншею, заливаємо фундамент. Цих діток назбиралося!.. Я вже поїхав, і полк перевели в інше місце. Вони самі добували. Ми вже фундамент заклали і стіни почали зводити своїми силами. Ми самі робили цеглу там, вже уміли все робити. Там ґрунт такий, його трохи з травою перемішаєш і – будь ласка! Там багато людей не треба, а в мене 1200. І їхніх запрошували, і все нормально, все дуже гарно. Дружно працювали, аж бігом. До наших вартових підходили. Мило – ого, там кусок мила – то радість. Цукерки всякі, печиво. Ну, у нас уже були, так сказати, розмови з афганцями. Ми ж історію Афганістану толком не знали. Це вже потім ми там з одним, другим десь почитали».

У полку за півтора роки дислокування в Афганістані загинуло 22 людини. Це, як каже Анатолій Васильович, найменше з усіх полків, які там перебували. Усі ці загиблі і досі в його пам'яті.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ПАЛАМАРЧУК І ДОСІ УСІМА МОЖЛИВИМИ СПОСОБАМИ НАМАГАЄТЬСЯ БУТИ КОРИСНИМ УКРАЇНСЬКІЙ АРМІЇ

Після виходу з Афганістану командував полком у Новоград-Волинському (нині місто Звягель в Україні). Потім став начальником штабу дивізії в Мукачеві. Згодом – заступником командира дивізії вже на Курильських островах на Далекому Сході СРСР. Також Анатолій Паламарчук закінчив Академію Генерального штабу. А через якийсь час став командиром танкової дивізії в Кривому Розі.

Здавалося б, у нього склалася стрімка військова кар'єра. Але кожна нова сходинка у просуванні нагору для нього це швидше виняток, ніж правило. За словами Анатолія Паламарчука, командуванню дуже не подобалося його українське походження:

«Я вже командир полку шість років, три роки командир у трьох дивізіях в Афганістані, і в Псковському військовому окрузі, в Прикарпатському. Тобто досвід, характеристика гарна. Висновок командувача військами округу Белікова: «Добре підготовлений офіцер, має бойовий досвід, достойний на призначення на посаду начальника штабу дивізії».

Замість мене приїжджає майор Сергєєв після закінчення академії. На нього наказ є, що він призначений командиром полку, а на мене немає. Десь минає два-три дні, а він приїхав, дружина, двоє маленьких діток і теща. А з квартирами і готелем у Новоград-Волинському – нуль...

Я кажу, що як тільки отримаю, одразу забираю свою сім'ю і їду в Мукачево. Тому що на перше вересня дітям в школу. Командир полку каже, що не переживайте, завтра буде наказ. Проходить ще кілька днів. Знову немає. Ще пара днів. «Анатолій Васильович, а які у вас були неприємності по службі?» Пробіг в думках, наче нічого нема. Потім... «Товариш полковник, за

наказом міністра оборони номер такий-то ви призначені начальником штабу дивізії».

Минає певний час. Я приїжджаю з Курил у відпустку, а цей Сергєєв уже начальник штабу дивізії. І запрошує мене. Виходимо на перекур, вже вечір, а він: «Ви пам'ятаєте, я вас питав, про ваші прикраси по службі?» Я говорю: «Звісно пам'ятаю». «Так от, одна прикраса». «Яка ще?». «Що ви українець». «А як це?». «А що, ви не знали, що був негласний наказ начальнику кадрів генерала армії Шкадова на рік призначати не більше двох українців на посади заступника командира дивізії. До моменту призначення Сергєєва уже було два призначені, а ви не проходили. А моя теща, дружина генерал-лейтенанта, начальника управління кадрів у головному управлінні кадрів, а мій батько був начальником управління в цьому ж управлінні, теж генерал».

Одягають парадну форму, беруть мою справу і йдуть до Шкадова. «Товариш генерал, от так і так. Ви призначили, а цього не призначили». «Ну і що?» «Товаришу генерал, моя дружина і двоє дітей живуть в санчастині. А він виїжджає – і ми одразу переселяємося в його квартиру». «Ну, гаразд». І підписав».

Зі здобуттям незалежності України Анатолій Паламарчук залишився на Батьківщині. Обіймав різні високі посади. Брав участь у створенні Збройних Сил України. Потім тривалий час працював в апараті уряду, де також опікувався армійськими питаннями. Каже, коли Віктор Янукович на початку нульових став прем'єр-міністром, йому було некомфортно працювати в урядовому апараті. Вирішив погодитися на посаду військового аташе Посольства України в Китаї. Минуло вже 20 років, як Анатолій Паламарчук у відставці. Але китайські зв'язки досі не обірвалися.

Після повномасштабного вторгнення росії Анатолій Паламарчук попри поважний вік і проблеми зі здоров'ям використовує старі знайомства, щоб допомагати Україні.

Після того, що на його дачу на Київщині прилетіло з десяток російських снарядів, генерал-майор у відставці власноруч розгрібав бите скло і будівельне сміття. Через це пошкодив ногу, яка уже понад два роки не загоюється. Попри це він завжди на зв'язку із військовими на фронті та людьми, які можуть їм допомогти. Наприклад, знайомі займаються метало-конструкціями. Вони за потреби роблять вироби і на фронт. Анатолій Паламарчук виконує координаційні функції.

На початку повномасштабного вторгнення великим попитом користувалися пічки типу «буржуйка» за ескізом Анатолія Паламарчука. Каже, такі вони робили в Афганістані. На трубу приварювали бак на літрів 150. Це і тепло додаткове, і гаряча вода. Тож генерал-майор Паламарчук і досі усіма можливими способами намагається бути корисним українській армії.

Фото із особистого архіву Анатолія ПАЛАМАРЧУКА.

МРІЯТИ НІКОЛИ НЕ ПІЗНО

Воїн-інтернаціоналіст, підполковник у відставці Микола Григорович Корнієнко розповів історію, яка надихає, історію про те, як збуваються мрії.

НАРОДИВСЯ він у Житомирській області у 1939 році. Змалку відрізнявся веселою вдачею, любов'ю до музики та всіляких гуморесок. Саме тому, закінчивши десять класів, був скерований очолювати місцевий клуб. Із завзяттям проводив різноманітні заходи, був улюбленцем односельчан.

І завжди, як вірна подруга, Миколу супроводжувала гармошка. З нею святкували в селі народження, з нею проводжали сумною мелодією селян у вічну путь. Коли молодого Миколу призвали в армію в 1958 році, гармошка лишилась вдома. Лише одного разу взяв її в руки, коли приїхав у відпустку.

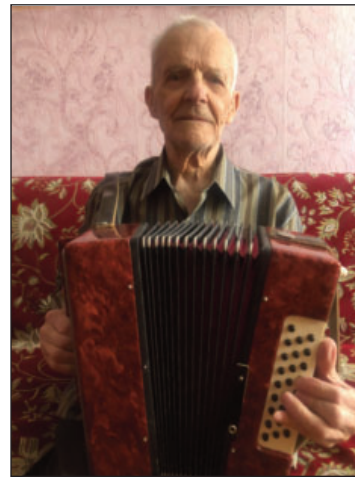
А далі було навчання у Житомирському радіотехнічному училищі військ ППО країни, після закінчення якого, змінивши вірну подругу-гармошку на вірну бойову подругу-жінку, довелося нести службу у багатьох кутках СРСР, а також за кордоном.

Значних успіхів досягнув Микола Гигорович, за що отримав урядові нагороди, а також нагороду від держави, в якій довелося виконувати інтернаціональний обов'язок (Єгипет).

Живе ветеран у Шепетівці. Виростив двох дочок, діждався онуків і правнуків. Переніс важку операцію, тяжко переживав і тому пересувається за допомогою двох палиць, не бачить на одне око.

Час від часу згадував Микола Григорович ті часи 70-річної давнини, коли розтягував міхи на улюбленій гармоні та тішив слух оточуючих вальсом «Дунайські хвилі», полькою, піснями про кохання і традиційними мелодіями свого краю. Але мрії повинні збуватися!

У свій 86-річний день народження Микола Григорович отримав у подарунок гармошку, давню подругу, за якою сумував пів життя. Розтягнув міхи і неначе помолодшав. На очах оточуючих

з'явилися сльози радості та гордості за дідуся Колю, колишнього красеня, бойового офіцера, вірного товариша, люблячого чоловіка і батька. Забулися негаразди і полилися незмінні «Дунайські хвилі», полька та українські мелодії кохання. Отже, мрії збуваються, і – найголовніше – ніколи не падає духом!

Ольга НОВІЧКОВА.

Благодійність

ТРУДОВИЙ ДЕСАНТ КРИВОРІЗЬКИХ «АФГАНЦІВ»

17 січня 2025 року РФ вдарила по Кривому Розу двома балістичними ракетами. Ракетна атака сталася опівдні. Голова Дніпропетровської обласної військової адміністрації Сергій Лисак повідомив, що пошкоджені навчальний заклад та житлова забудова, є жертви серед цивільних, серед постраждалих є діти.

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА з надзвичайних ситуацій повідомила, що через ворожий удар частково зруйнована чотириповерхова будівля одного з навчальних закладів. Працівниця навчального закладу в коментарі «Суспільному» сказала, що ракета влучила точно в корпус, де вона перебувала. Її винесло з кабінету ударною хвилею. «Не впало нічого на нас, просто була задуха і сміття багато, нічого не видно було. Хлопчики (рятувальники ДСНС) нас через вікно встигли витягнути», – сказала вона.

Також ракети влучили по відкритій території. Пошкоджені два багатоквартирні будинки і господарча споруда. На четвертому поверсі одного з будинків виникла пожежа.

Члени Української Співки ветеранів Афганістану, які об'єднані в районну організацію «Шурави» Покровського району міста Кривий Ріг, надали по-

сильну допомогу цьому постраждалому від ракетного удару, навчальному закладу у прибиранні будівель корпусів і території від наслідків обстрілу ракетами.

Закривали віконні отвори (рами) плівкою, приби- рали розбите скло, понівечені рами, підвіконня та інше сміття, що утворилося в результаті руйнувань будівель і споруд. Допомогти нашим українським дітям і педагогічному колективу вирішили ветерани війни – учасники бойових дій в Афганістані В. Магіря (голова районної спілки), О. Шаровський (заступник голови), В. Данько, В. Бичков, А. Кравчина, М. Васюк, яких зустріли представники адміністрації навчального закладу на чолі з Ю. Федосенком, видавши необхідні інструменти та обладнання для проведення робіт. У цьому трудовому десанті також брали активну участь О. Рижков (голова Криворізької міської організації УСВА) та І. Грозин.

Опісля закінчення роботи представники адміністрації навчального закладу висловили нам велику подяку, на яку ми відповіли, що діти – це майбутнє України і разом ми – сила.

Олег РИЖКОВ, голова Криворізької міської організації УСВА, Володимир МАГІРЯ, голова Покровської районної організації «Шурави» УСВА міста Кривий Ріг.

ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ

Учасник бойових дій в Афганістані – особа з інвалідністю внаслідок війни, член правління Криворізької міської організації Української Співки ветеранів Афганістану Юрій Іванович Федосенко передав власноруч організовану і зібрану допомогу одному із лікувальних закладів міста.

ПЕРЕДАНІ матеріали (комплекти постільної білизни) будуть використані під час лікування пацієнтів закладу: мешканців міста, вимушено переміщених осіб, захисників України, паліативних хворих, а також ветеранів війни старших поколінь.

Дякуємо за підтримку благодійних ініціатив мешканцям міста Кривий Ріг.

Разом ми – сила!

Віктор ВОЛОШИН, голова ДООВА УСВА.

Наша історія

1994 рік.

Події, матеріали та документи

Проблеми ліквідації гуманітарних наслідків афганської війни, насамперед, питання розшуку зниклих безвісти й повернення на Батьківщину військовополонених, залишених в Афганістані після виведення радянських військ, стали у 1994 році предметом зустрічей та переговорів міністра закордонних справ України Зленка А. М., начальника відділу МЗС України Ковальської Н. К., голови Комітету у справах ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах при Президентові України Червонопіського С. В. і заступника голови Комітету Аблазова В. І. з міністрами закордонних справ і Надзвичайними та повноважними послами Ірану й Пакистану в Україні, з посадовими особами Міжнародного Комітету Червоного Хреста.

На міжнародній конференції у Махачкалі у липні 1994 року, організованій Комітетом у справах воїнів-інтернаціоналістів при Раді глав урядів країн – учасниць СНД під головуванням Аушева Р. С., було підбито проміжні підсумки роботи країн СНД щодо вирішення питань розшуку і повернення на Батьківщину колишніх військовополонених і безвісти зниклих.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України у період з 15 по 24 листопада 1994 року в Пакистані працювала Спеціальна місія з проблеми військовополонених і безвісти зниклих. Члени делегації України побували у населеному пункті Бадабер Північно-Західної прикордонної провінції Пакистану, де у квітні 1985 року військовополонені здійснили спробу збройним шляхом вирватися з полону.

За пропозицією України Генеральна Асамблея ООН ухвалила резолюцію, яка рекомендує всім зацікавленим державам, насамперед, державам, що є сусідами з Афганістаном, надавати всю необхідну допомогу республікам колишнього Союзу РСР у вирішенні важливої гуманітарної проблеми повернення колишніх військовополонених і розшуку безвісти зниклих в Афганістані.

Робочі матеріали
Аблазова В. І.Про ситуацію
в Північно-Західній
прикордонній провінції
Пакистану (проблема
військовополонених
і безвісти зниклих)

У відносинах між Ісламською державою Афганістан (ІДА) та Пакистаном існує низка неврегульованих прикордонних питань. Вони пов'язані з наслідками другої англо-афганської війни, внаслідок якої кордон між Афганістаном і Британською Індією (нинішнім Пакистаном) було визначено лінією Дюранда (автор угоди з англійської сторони). Цей кордон розділює територію проживання пуштунських племен і створив перешкоди на шляху їхньої сезонної міграції (кочів'я).

Жоден з урядів Афганістану офіційно не визнавав існування зазначеного кордону. Прикордонний режим контролювався самими пуштунськими племенами, а спроби перекрити кордон з тієї чи іншої сторони, як правило, закінчувалися невдало і призводили до міждержавних ускладнень. Не було вирішено завдання перекриття афгано-пакистанського кордону і об'єднаними військово-політичними зусиллями колишніх Демократичної Республіки Афганістан (ДРА) та Союзу РСР у період війни в Афганістані 1979–1989 рр.

До початку афганської революції (1978 р.) у Пакистані вже перебували і діяли центри двох основних фундаменталістських організацій – Ісламської партії Афганістану (ІПА) під керівництвом Г. Хекматіара та Ісламського суспільства Афганістану (ІСА) під керівництвом Б. Раббані. Після провалу спроби збройного виступу проти режиму М. Дауда у

1975 році багато прихильників ІПА та ІСА емігрували до Пакистану. ІПА та ІСА мали в Пакистані навчальні центри для підготовки членів диверсійних груп і табори біженців. Чисельність біженців наприкінці 1979 р. становила приблизно 400 тисяч.

Після введення радянських військ до Афганістану збільшився потік біженців до Пакистану. До літа 1980 р. їх чисельність зросла до 932 тис. людей, а ще через рік, до літа 1981 р. – до 2 млн. Вважається, що масовий відхід населення Афганістану до Пакистану став результатом цілеспрямованої діяльності керівництва опозиції (ІСА та ІПА).

Усі біженці (орієнтовно 2,7 млн осіб) були розселені у північно-західних провінціях Пакистану та

біженці з Афганістану не виявляють ворожості й навіть скоріше ставляться цілком доброзичливо до представників України.

Можна припустити, що в ПЗПП є ймовірність перебування (утримання в неволі чи умовах обмеженої волі) колишніх військово-службовців Радянської армії.

Нестача інформації про сучасне політичне та економічне становище республік колишнього Радянського Союзу, відсутність інформації про ставлення до військовополонених, про амністію та зусилля, що робляться з повернення їх на Батьківщину, не стимулюють колишніх військово-службовців Радянської армії до легалізації. Можливий тиск з боку моджахедів не дозволяє їм зро-

ДОВГИЙ ШЛЯХ З АФГАНСЬКОГО ПОЛОНУ І БЕЗВІСТІ

(Продовження. Початок у № 1-24, 2023 р., № 1-2, 5-8, 13-14, 2024 р.)

у Белуджистані приблизно у 330 таборах.

У 1979–1981 рр. у Пакистані, крім ІПА та ІСА, виникла ціла низка нових партій та політичних ісламських груп, кожна з яких формувала свою військову організацію. Для цієї мети було створено 94 навчальні центри з військової підготовки моджахедів загальною на 20 тис. осіб і терміном навчання від 1,5 до 6 місяців.

Наявність колишніх військово-службовців Радянської армії у цих таборах і центрах підготовки офіційними особами Пакистану заперечувалася. Однак реально персональний облік такої маси біженців за відсутності документів, що засвідчують особу, навряд чи був можливий. Крім того, озброєні загони опозиції використовували для своїх переміщень таємні стежки, які контролювали лише пуштунські племена.

Наявність у Пакистані громадян колишнього Союзу РСР, у тому числі й осіб, які призначені з території України, підтверджувалася низкою фактів. Широко відомим стало повстання військовополонених у квітні 1985 р. у пакистанському таборі Бадабері (населений пункт Адамхейль, 10 км на південь від міста Пешавар). У цьому таборі була головна в'язниця ІСА. У ній перебувало 13 радянських і близько 40 афганських військовополонених, захоплених під час бойових дій в Афганістані у 1982–1984 роках.

Керівник ІСА Б. Раббані та представники Пакистану не заперечують, що на околицях табору Бадабер є кілька поховань колишніх військовослужбовців Радянської армії. Проте ідентифікація їх останків не проводилася. Свідченнями можливого перебування радянських військовослужбовців на території Пакистану могли бути у місцевих торговців елементи форми одягу військовослужбовців Радянської армії, у тому числі й вживані.

Офіційні особи Пакистану та

бити необхідних заяв, звернень і рішучих кроків на шляху до повернення додому.

Для вирішення проблеми військовополонених і зниклих безвісти необхідно продовжити проведення активних заходів, в яких доцільно об'єднати зусилля МЗС України, Комітету ветеранів війни в Афганістані при Президентові України, СБ України, і з цією метою направити до Пакистану Спеціальну місію, якій доручити проведення переговорів з органами влади Пакистану з метою:

– розшуку та повернення на Батьківщину колишніх радянських військовополонених, які опинилися в Афганістані та північно-західних провінціях Пакистану, експуації та ідентифікації останків військовополонених, загиблих у 1985 р. у таборі в Бадабері на території Пакистану, та їх перезахоронення, відправки останків на Батьківщину;

– організації інформаційної роботи у ПЗПП про життя сучасної України, використання для цього засобів масової інформації та заходів культурних зв'язків, а також прямих звернень до співвітчизників.

Про роботу з 15 по 24 листопада 1994 року в Пакистані Спеціальної місії України з питань військовополонених і безвісти зниклих

Відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України №14316/23 від 28.08.94 та 04.10.94 у період з 15.11.94 по 24.11.94 до Пакистану було направлено Спеціальну місію у складі: Озадовський А. А., Посол з особливих доручень МЗС України, Ніконенко А. Н., заступник начальника управління МЗС України, Аблазов В. І., заступник голови Комітету ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах при Президентові України, Звонков Б. Г., співробітник МЗС України.

Робота місії в Пакистані – це важливий етап у комплексі державних заходів, які проводяться з вирішення проблеми військовополонених і безвісти зниклих в афганській війні громадян України.

З проблем полонених делегація України провела низку офіційних і робочих зустрічей з міністром закордонних справ Пакистану, його заступником, керівниками структурних підрозділів МЗС Пакистану, а також з керівниками Спецслужби Пакистану, до компетенції якої віднесено питання збору та обробки інформації.

За планом роботи делегацією було здійснено поїздку Північно-Західною прикордонною провінцією Пакистану в районі м. Пешавар на місце загибелі військовополонених, які зробили в 1985 р. збройну спробу вирватися з полону, в Бадабер, на місце табору біженців, і військової підготовки формувань Ісламського суспільства Афганістану (ІСА, керівник Б. Раббані) у населеному пункті Халід, на місце виробництва, продажу та зберігання стрілецького озброєння у Дара. У Пешаварі було організовано зустріч із членом виконавчого Комітету Ісламської партії Афганістану.

У результаті поїздки делегація ознайомилася з реальним положенням, умовами перебування та видами діяльності афганських біженців і моджахедів у ПЗПП Пакистану, встановила, що на місці загибелі військовополонених відсутні місця їх поховань. При цьому, за даними пакистанської сторони, серед загиблих у Бадабері були троє громадян України – С. В. Корщенко, С. М. Левчишин і Н. Г. Самінь. Делегація обговорила з пакистанською стороною питання можливості встановлення в цьому районі пам'ятного знаку жертвам афганської війни. Однак це питання потребує додаткових консультацій.

Завдяки високій кваліфікації та досвіду керівника Спеціальної місії Озадовського А. А., наполегливості та інформаційній підготовленості делегації з проблеми військовополонених і безвісти зниклих вдалося направити переговори у ділове, конструктивне русло і досягти певних результатів.

Загалом за підсумками роботи делегації було отримано офіційну згоду Пакистану надавати Україні сприяння у вирішенні проблеми військовополонених і безвісти зниклих в афганській війні, встановлено прямі контакти з керівниками структурних підрозділів, до компетенції яких віднесено рішення цієї проблеми, відбувся обмін думками про шляхи вирішення та можливі терміни досягнення позитивних результатів. Реальними можливими терміном досягнення часткового результату, на думку пакистанської сторони, є перший квартал 1995 року.

Для реалізації досягнутих домовленостей пропонується:

– доручити Комітету ветеранів війни в Афганістані та військових конфліктів в інших зарубіжних країнах при Президентові України спільно з МЗС України підготувати та направити до Пакистану документи і матеріали, що сприяють поверненню військовополонених (законодавчі акти, листи рідних та ін.);

– активізувати діяльність Міжвідомчої робочої групи (МРГ) з проблеми військовополонених і безвісти зниклих (МЗС, МО, СБ, МВС, Комітет, НКЧХ) з метою розробки комплексу заходів та їх цілеспрямованої реалізації;

– передбачити направлення спеціальної делегації до Пакистану в першому кварталі 1995 року в разі досягнення реальних позитивних результатів щодо звільнення військовополонених.

Робочі матеріали. Робота місії є черговим етапом у вирішенні проблеми військовополонених (ВП) і безвісти зниклих (БВЗ) в афганській війні 1979–1989 рр., важливий етап у комплексі державних заходів, які Україна послідовно реалізує з метою захисту прав та інтересів своїх громадян, для послідовного відстоювання норм Міжнародного гуманітарного права.

Направленню Спеціальної місії до Пакистану передувала низка важливих офіційних зустрічей у Женеві та Києві (посол Пакистану А. Камаль, міністр закордонних справ Пакистану та ін.), а також обмін посланнями дипломатичними каналами.

Попередньо було здійснено аналіз положення та обстановки в Північно-Західній прикордонній провінції Пакистану, в якій зосереджено основні табори біженців і бази військової підготовки афганських моджахедів, підготовлено нові варіанти списків ВП і БВЗ з урахуванням інформації, представленій Пакистаном у МЗС РФ у квітні 1993 р.

З проблеми ВП і БВЗ делегація України провела низку офіційних і робочих зустрічей з міністром закордонних справ Пакистану (Сардар Асфеф Ахмад Алі), його заступником (Гул Ханіф), керівниками структурних підрозділів МЗС Пакистану (Асиф Езді, Зеєр Ақбарі, Хелена Саїд), а також з керівниками Спецслужби Пакистану, до компетенції якої віднесено питання збору та обробки інформації (Квазі Хамаюн, Абдул Маджид). Крім того, делегація побувала у ПЗПП Пакистану в районі міста Пешавар у населених пунктах Бадабер, Халід Бін Лалід, Дара-Адам-Хейль. У Пешаварі було організовано зустріч із членом виконавчого комітету Ісламської партії Афганістану (ІПА, керівник Г. Хекматіар) Ходжи Мангал Хуссейном.

На першому етапі переговорів було помітно, що пакистанська сторона має намір обмежитися загальними запевненнями й протокольними бесідами з проблем ВП і БВЗ. На розмовах у МЗС Пакистану докладно роз'яснювалася загальна політична обстановка в Афганістані, труднощі вирішення афганської проблеми в цілому.

(Далі буде).

ОСНОВИ НАШОГО МАЙБУТНЬОГО

У Черкасах планують відкрити перший у регіоні ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Захисників України. До презентації концепції навчального закладу долучилась заступниця міністра у справах ветеранів Юлія Кіріллова.

У ЗАХОДІ також взяли участь голова Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Верховної Ради України Олександр Завітневич, радниця Прем'єр-міністра України Валентина Москаленко, начальник Черкаської ОВА Ігор Табурець, міський голова Анатолій Бондаренко, представники силових структур.

Ліцей стане платформою для виховання патріотично налаштова-

ної молоді, надаючи знання з військового профілю одночасно з базовою середньою освітою.

Проектом передбачено облаштування навчальних корпусів, спортивних залів тощо. У Черкасах планують, що перший набір курсантів відбудеться вже 1 вересня «У час, коли наша держава боронить свою незалежність, виховання свідомої, відповідальної та патріотичної молоді стає основою

нашого майбутнього. Військовий ліцей імені Захисників України у Черкасах стане не просто навчальним закладом, а простором, де формується покоління лідерів, готових захищати країну й працювати задля її розвитку. Особливо важливо, що до навчального процесу будуть залучені ветерани і ветеранки, які не лише передаватимуть свої знання та досвід, а й стануть для ліцеїстів справжніми наставниками. Для самих ветеранів це також важливий крок — можливість реалізації свого потенціалу в мирний час», — наголосила заступниця міністра у справах ветеранів Юлія Кіріллова.

ПАМ'ЯТІ ТОВАРИША

Пішов із життя Виборнов Олег Анатолійович — ветеран війни в Афганістані, полковник Повітряно-десантних військ у відставці, в мирному житті — фаховий адвокат, чуйний чоловік, достойний мужчина і батько, надійний друг і товариш. На 72 році інфаркт обірвав його життя.

ПРАВЛІННЯ УСВА.

Храм душі нашої

ВЕЛИКИЙ ПІСТ 2025 року... Прп. Зосима в Житті прп. Марії Єгипетської описував традицію Палестинських монастирів, яка передбачала вихід населеників в пустиню для особистих подвигів. Подвижники йшли в найвіддаленіші місця, щоб наодинці побути з Богом і з самим собою... На Сирному тижні з благословення митр. Онуфрія і я вирушив в пустелю людських почуттів — на війну.

Сьогодні минув мій 160-й день волонтерської роботи в медичній евакуації на передових стабпунктах у складі добровольчих медичних організацій.

Ось вона, моя 30-денна великопосна пустеля для пізнання себе, для більшого служіння ближньому, для щирої молитви, для можливості побути наодинці з Богом. Адже концентрація уваги на прифронтових евакуаційних маршрутах — це найкраще місце зустрічі з Тим, Хто є Джерелом Життя і Усіх благ. Медичний автомобіль може бути заповнений пораненими бійцями, в ньому може вестись жвавий обмін емоціями, але твоя свідомість наповнена однією думкою: «Господи, допоможи: подаруй мужність і вправність, щоб гідно послужити ближньому заради слави Твоєї».

Усі аграрії та господарі молилися за весняний дощ, а ми просили Небо потерпіти, бо офіційні дороги під прицілом, а польові дороги такі, що гусеничний транспорт буксував. Сотні метрів можна їхати перпендикулярно до колії, бо український чорнозем, як густе масло, сам керує твоїми колесами. Я ніколи не вирізнявся тягою до офроуду чи дрифтінгу, а за цей місяць на семитонному авто освоїв. І все це з молитвою: «Господи, подаруй мужність і вправність, щоб ближньому допомогти для слави Твоєї».

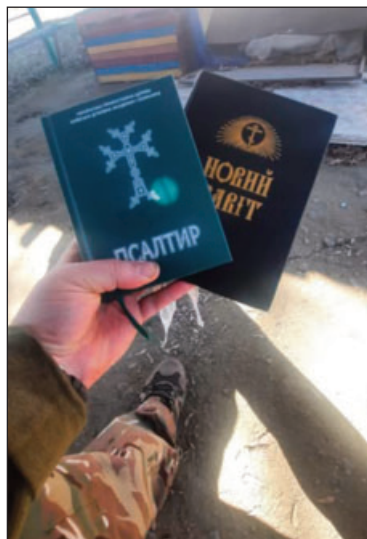
30 днів і ночей життя, три вихідних дні «на помилку», 2500 кілометрів прифронтового роздोरіжжя.

Найяскравішим був перший тиждень посту. Згадувався Великий покаянний канон прп. Андрія Критського, згадувалась атмосфера храму та радість молитовного піднесення. «Помилуй мя, Боже, помилуй мя».

Цю молитву повторювали щоночі, бо в нас і нашу сторону летіло все: КАБи, артилерія, ударні безпілотники. До зарева вибухів на видноколі я звик давно, але тепер підкачувала збита з дощок лежанка.

Єдина радість там, в укритті під землею — це усвідомлення можливості бути корисним ближньому, а ще молитва: «Помилуй мя, Боже, помилуй мя».

Війна немає ніякої краси, романтики чи піднесення... Війна — це болото, біль, кров, вогонь, вбивча злість... Найтяжче те, що до цього звикаєш. Звикаєш до болю, до гніву, до смерті. Ловиш себе на тому, що вже майже не реагуєш на тіла полеглих, які лежать на мерзлій землі, очікуючи місію На щиті. Не тому, що черствий, а тому що тобі швидко треба пройти на відкритому просторі, бо через раптовий приліт сам можеш лишитися в ряду цих чорних пакетів. Проста арифметика воєнного життя: триста, двісті... Це ті цифрові межі, в яких існуєш.

ЗАПИСКИ З ПОТЯГУ

Хтось скаже, що жорстоко пишу... Так, жорстоко. Щоб кожен читач зрозумів, що це Війна!!! Жорстокіша, страшніша, жахливіша за будь-яку кінематографічну сцену.

Тут не видно масштабних теорій змов, про які люблять говорити в соцмережах, тут є тільки чітка конкретність: на тебе полює все, що летить, їджить, гуде, свистить... На території України, в мене — громадянина цієї країни, постійно хоче поцілити житель іншої країни. Все, що може вбити, він випускає в мене. Ось і вся правда про війну. Чому він це робить? Що його мотивує йти в іншу країну заради вбивства її громадян? Щодня на підступах до оборонних позицій їх знищують бійці України, а вони щодня, нав'ючені боеприпасами, йдуть, щоб вбити... Що їх мотивує? Яка сила їх жене сюди? Господи, не дай злості з'їсти, поглинути мене!!!

Вся військова тактика супро-

тивника максимально проста: вибрати квадрат/площу і знести/випалити все, що там є, усіма доступними засобами: авіація, артилерія, безпілотні си-

стеми. Для них нема різниці, чи це ліс, чи поле, чи населений пункт, чи пам'ятки архітектури, чи храми, чи школи. Для них це квадрат ураження.

НОТАТКИ НА ПОЛЯХ ЩОДЕННИКА

PS. Не лінуйтесь заходити один до одного в гості на каву, коли запрошують. Я за звичкою хотів лишитися в машині, проте колега наполіг: «Ходи до хати, привітаєшся». Через 5 хвилин з пластиковим стаканчиком кави ми лежали на підлозі, чуючи, як пікірує «Герань». Пару секунд — і дрон розніс пів стіни сусіднього будинку, 10 метрів від машини... Богу дякувати — без жертв. Легкого 300 ми і доставили до стабпункту. Ось така кава історія. Не лінуйтесь заходити в гості, коли запрошують.

PPS. Ми всі в дитинстві надихалися фото зустрічі військ з Другої світової війни. І ось сьогодні я став свідком цього. Маючу маленьку технічну поломку авто в центрі міста, ми чекали на деталь. Старші жінки з радісним привітанням дякували нам за службу. Респектабельні чоловіки зупинилися з пропозицією допомогти. А в кав'ярні сталася взагалі ніжна історія. Ми після лної роботи, втомлені, одягнені в однострій, замовляли каву. Я ж запитав, де можна вмитись

і руки вимити. На це жіночка, що стояла біля баристи, повернувшись, ніжно торкнулась моїх щік зі словами: «Вмиватись треба ось так, як котики». Ця ніжність до людини в однострої обезбріла... Одна біда в цій історії в тому, що як котики, лапками, ми вмивалися попередніх кілька днів, а тепер хотілось обома руками відчутти холодну воду... Привітність цивільного населення не просто надихає, а окриляє.

А ще — природа. Вона все одно бере своє. Серед полів щоденно зустрічаються сови, яструби і табунята косуль.

Дякую усім побратимам за гостинність. Дякую усім за молитви. Дякую дружині, дітям, мамі, рідним за терпіння.

Багато спогадів лишаю собі...

Сергій ЮЩИК, волонтер, настоятель Афганського храму, проректор Київської духовної академії і семінарії.

На фото — мої супутники.

СИЛА, ВИТРИВАЛІСТЬ І НОВИЙ ШЛЯХ

Понад 200 учасників та учасниць з усієї України зібралися в Чернігові, щоб разом продемонструвати силу духу, витримку, повагу та взаємну підтримку на всеукраїнських змаганнях з адаптивного спорту серед ветеранів і ветеранок «Кубок Серцевіра».

ГОЛОВА ГО «Серцевіра» Вікторія Калмикова у вітальному слові наголосила, що «Кубок Серцевіра» – це не тільки про спорт, це і про новий сенс життя, про силу, витривалість і про новий шлях, що ми торуємо разом. «Дякую кожному і кожній, що ви тут, що ви – приклад для багатьох українців. Дякую за незламність і силу. Для вас немає перешкод, є лише нові вершини!»

У змаганнях взяли участь і ветерани-«афганці» з Кривого Рогу: Юрій Колесник, Раїса Давудова, Валентин Трохимчук, Леонід Ольховський.

Криворіжці вибороли призіві місця. Юрій Колесник переміг у

пауерліфтингу, у веслуванні на тренажерах, у ривку/жимі гирі, з ейрбайку, став другим у настільному тенісі та у волейболі сидячи. Раїса Давудова стала другою у пауерліфтингу та третьою у змаганнях з ейрбайку. Валентин Трохимчук – перше місце з настільного тенісу та друге місце з волейболу сидячи. Леонід Ольховський – третє місце у стрільбі з лука.

Ветерани говорять, що спорт не лише допомагає відновлювати фізичну форму, а й зміцнює дух, додає впевненості у власних силах.

Юрій КОЛЕСНИК, учасник бойових дій в Афганістані, голова міської громадської організації осіб з інвалідністю внаслідок війни «Форпост» УСВА, м. Кривий Ріг.

ВИХОВУВАВ СПРАВЖНІХ КОЗАКІВ

У Луцькому національному технічному університеті відбувся турнір з козацького двобою, присвячений пам'яті видатного тренера Сергія Трикоза.

ОРГАНІЗАТОРАМИ виступили ЛНТУ, департамент молоді та спорту Луцької міської ради, Волинська обласна організація Української Спілки ветеранів Афганістану, Федерація козацького двобою міста.

Долучилися до привітань ректорка Ірина Вахович, директор департаменту молоді та спорту міської ради Володимир Захожий, голова Волинської обласної організації УСВА Григорій Павлович та Микола Онішук, президент Федерації козацького двобою міста Луцька, доцент кафедри фізичної культури, спорту та здоров'я Олександр Панасюк.

Змагання зібрали близько 150 найкращих бійців із десяти провідних спортивних організацій Волині. Учасники змагалися у розділі «Борня-2» (повний контакт).

Сергій Олександрович Трикоз виховав сотні бійців, які сьогодні прославляють Україну на національному та міжнародному рівнях, а також захищають Батьківщину від ворога. Він був духовним наставником, який прищеплював своїм вихованцям принципи честі, відданості та патріотизму.

ПАМ'ЯТАЮТЬ ПОЛЕГЛИХ ГЕРОЇВ

У Ратному відбувся турнір з волейболу серед чоловіків, присвячений пам'яті загиблого в Афганістані земляка Миколи Заліпи та загиблих у російсько-українській війні.

З ВІТАЛЬНИМ словом до присутніх звернулися голова Ратнівської селищної ради Віталій Бірук, начальник управління гуманітарної політики Олександр Денисюк, Микола Царук та голова Ратнівської районної організації Волинської обласної Спілки ветеранів Афганістану Сергій Філіпчук і побажали гарної та справедливої гри й перемоги найсильнішим.

Команда ратнівчан у запеклій гри

перемогла команду «Видра» (Забродівська ОТГ). Третіми стали волейболісти Старої Вижви, а четверті – спортсмени з міста Камінь-Каширський. Усі команди нагороджені дипломами та медалями відповідного гатунку. Кращими гравцями турніру обрано Андрія Глушка (Ратне), Василя Котюха (Видра-ниця), Андрія Лисенка (Стара Вижва) та Олександра Гапонюка з Камінь-Каширського. Після нагородження усім присутнім побажали мирного неба та скорішого миру.

Сергій ФІЛІПЧУК, голова Ратнівської районної організації Волинської обласної Спілки ветеранів Афганістану.

На стадіоні «Діброва» в селищі Царичанка Дніпровського району на Дніпропетровщині відбувся відкритий турнір Царичанської селищної ОТГ з міні-футболу пам'яті Владислава Яременка – воїна, який загинув у Афганістані, та пам'яті учасників бойових дій на території інших держав.

СПОРТИВНИЙ ДУХ І НЕЗАБУТНІ ЕМОЦІЇ

В УРОЧИСТОМУ відкритті взяли участь голова обласного об'єднання ветеранів Афганістану УСВА Віктор Волошин і голова Царичанської організації воїнів-інтернаціоналістів УСВА, захисник України Віталій Шаповал, місцеву спортивну спільноту представляв Микола Псарьов.

Змагалися команди «Могилів» (села Могилів), «Агромакс» (села Цибульківка) і «Гупалівка» Чернечинської сільської ОТГ Самарівського району.

У напруженій грі перехідний кубок вибороли футболісти «Гупалівки».

Кращий бомбардир – Іван Мелешко («Гупалівка»), кращий воротар – Дмитро Кузьменко («Агромакс»).

Усі учасники отримали медалі, а переможці – пам'ятні статуетки від Дніпропетровського обласного об'єднання ветеранів Афганістану УСВА.

Вітаємо футбольні команди з досягненнями та дякуємо за справжній спортивний дух і незабутні яскраві емоції!

Дякуємо Силам оборони України за можливість займатися спортом і проводити такі чудові спортивні заходи!

Віталій ШАПОВАЛ, голова Царичанської організації воїнів-інтернаціоналістів «Захист» УСВА.

Фото Діани Шерстюк.

МАЙСТРИ МАЛЕНЬКОЇ РАКЕТКИ

У Магдалинівській селищній територіальній громаді (Дніпропетровська область) відбувся відкритий турнір, присвячений Всесвітньому дню настільного тенісу.

ЩОРОКУ 6 квітня відзначається молоде спортивне свято – Всесвітній день настільного тенісу (World Table Tennis Day). Цю подію започаткувала Міжнародна федерація настільного тенісу в 2015 році. Тоді цей день спільно відзначили понад 50 країн. Дата святкування обрана на честь Дня спорту на благо розвитку й миру. Цей день присвячений популяризації настільного тенісу та підвищенню обізнаності про цей вид спорту, який є одним із найпоширеніших і найбільш доступних на планеті.

До речі, до 1936 року настільний теніс називався пінг-понгом. Батьківщиною спортивної гри вважають Англію. У 1988 році набув статусу олімпійського виду спорту. Популяристість пояснюється його доступністю, адже він не потребує особливої спортивної підготовки та не є дуже виснажливим у порівнянні з іншими видами спорту. Всесвітній День настільного тенісу має за мету розповсюдження такого виду спорту, залучення людства до активного способу життя та підтримання зв'язку між прихильниками маленької ракетки.

У Магдалинівці турнір прохо-

див на базі дитячо-юнацької спортивної школи. Відкрив змагання Магдалинівський селищний голова Володимир Дробітько.

Участь взяли майстри маленької ракетки з селища Магдалинівка, села Любомирівка, селища Царичанка, міста Самар (колишній Новомосковськ) та міста Кобеляки.

У напруженій цікавій боротьбі кожен учасник намагався продемонструвати свої здобутки та волю до перемоги. В особистому заліку переміг Володимир Тонкошкур (Самар), друге місце – Сергій Покидько (Кобеляки), третє – Юрій Омельян (Царичанка).

Переможці нагороджені кубком і медалями, які надала громадська організація «Магдалинівське об'єднання ветеранів Афганістану» Української Спілки ветеранів Афганістану.

Бажаємо нашим переможцям і призерам подальших успіхів, а також запрошуємо позмагатися й інших спортсменів у наступних турнірах.

Олексій ГАВРІКОВ, голова громадської організації «Магдалинівське об'єднання ветеранів Афганістану» УСВА.

ТТ

ТРЕТІЙ ТОСТ

Ідентифікатор медіа R30-03455.

Газета заснована у липні 1991 року

ЗАСНОВНИК: УКРАЇНЬСЬКА СПІЛКА ВЕТЕРАНІВ АФГАНІСТАНУ (ВОЇНІВ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ)

РЕДАКЦІЯ НЕ ЗАВЖДИ ПОДІЛЯЄ ПОЗИЦІЮ АВТОРІВ І НЕ МАЄ МОЖЛИВОСТІ ПОВЕРТАТИ РУКОПИСИ. ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ – НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ. ЗА ТОЧНІСТЬ І ДОСТОВІРНІСТЬ ВИКЛАДЕНИХ ФАКТІВ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕСЕ АВТОР.

НАША АДРЕСА:

01054, М. КИЇВ, ВУЛ. ЯРОСЛАВІВ ВАЛ, 36Б.

ТЕЛ. 272-47-45, ФАКС 272-50-42.

E-MAIL: USVA2007@UKR.NET

САЙТ: WWW.USVA.ORG.UA

ГАЗЕТУ ВІДРУКОВАНО У ДРУКАРНІ

ФОП КЛЮЧУК С. М., МІСТО ЧЕРНІВЦІ,

ВУЛ. ЗАВОДСЬКА, 37.

Тираж 2000. Зам. 358.

ІНДЕКС 30224.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

9 786177 229352